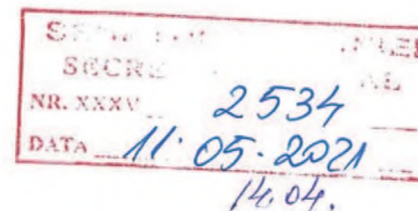

CONFORM CU ORIGINALUL**Stimate Domnule Secretar General,**

Vă supunem atenției următoarele aspecte legate de întrebările formulate de doamna senator **Monica Cristina Anisie**, având ca obiect "Existența/inexistența temeiului legal necesar utilizării datelor și informațiilor existente în bazele de date de la nivelul Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Inspecției Muncii, Ministerului de Finanțe și Agenției Naționale de Administrare Fiscală în vederea monitorizării inserției profesionale a absolvenților din învățământul preuniversitar/universitar", adresată Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, prin adresa Senatului României – Secretar General, nr. 2141 din 15.04.2021, înregistrată la instituția noastră sub nr. 7039 din 19 aprilie 2021.

Obiectul întrebărilor adresate instituției noastre este similar cu cel al unui proiect de **Memorandum al Ministerului Educației și Cercetării**, supus analizei Autorității de Supraveghere în luna octombrie 2020, în vederea emiterii unui punct de vedere.

Cu ocazia analizei memorandum-ului sus-menționat, Autoritatea de Supraveghere a subliniat că **un principiu esențial care trebuie respectat de către operatorii de date, statuat de Regulamentul 679/2016 - Regulamentul General privind Protecția Datelor (RGPD), este cel al legalității prelucrării** (art. 5 alin. 1 lit. a).

Astfel, Regulamentul 2016/679 stabilește că prelucrarea datelor cu caracter personal se realizează la **consimțământul** persoanei vizate sau în **alte condiții legale** în care nu se solicită consimțământul, prevăzute de art. 6, art. 9 și art. 10 în funcție de natura datelor și categoriilor de date colectate și prelucrate.

Pentru datele care nu au un caracter special, art. 6 din RGPD stabilește că prelucrarea este legală numai dacă și în măsura în care se aplică cel puțin una dintre următoarele condiții:

"(c) prelucrarea este necesară în vederea îndeplinirii unei **obligații legale** care îi revine operatorului;

(e) prelucrarea este necesară pentru **îndeplinirea unei sarcini care servește unui interes public sau care rezultă din exercitarea autorității publice cu care este investit operatorul;**"

De asemenea, **art. 6 alin. (2) și (3)** din RGPD stabilește următoarele:

" (2) Statele membre pot menține sau introduce **dispoziții mai specifice** de adaptare a aplicării normelor prezentului regulament în ceea ce privește prelucrarea în vederea respectării **alineatului (1) literele (c) și (e)** prin definirea unor **cerințe specifice mai precise cu privire la prelucrare și a altor măsuri de asigurare a unei prelucrări legale și echitabile**, inclusiv pentru alte situații concrete de prelucrare, astfel cum este prevăzut în capitolul IX.

(3) Temeiul pentru prelucrarea menționată la alineatul (1) literele (c) și (e) trebuie să fie prevăzut în:

a) dreptul Uniunii; sau

b) dreptul intern care se aplică operatorului.

Scopul prelucrării este stabilit pe baza respectivului temei juridic sau, în ceea ce privește prelucrarea menționată la alineatul (1) litera (e), este necesar pentru îndeplinirea unei sarcini efectuate în interes public sau în cadrul exercitării unei funcții publice atribuite operatorului. **Respectivul temei juridic poate conține dispoziții specifice privind adaptarea aplicării normelor prezentului regulament, printre altele:** condițiile generale care reglementează legalitatea prelucrării de către operator; tipurile de date care fac obiectul prelucrării; persoanele vizate; entitățile cărora le pot fi divulgate datele și scopul pentru care respectivele date cu caracter personal pot fi divulgate; limitările legate de scop; perioadele de stocare; și operațiunile și procedurile de prelucrare, inclusiv măsurile de asigurare a unei prelucrări legale și echitabile cum sunt cele pentru alte situații concrete de prelucrare astfel cum sunt prevăzute în capitolul IX. Dreptul Uniunii sau dreptul intern urmărește un obiectiv de interes public și este proporțional cu obiectivul legitim urmărit.”

Totodată, subliniem că **art. 5** din RGPD stabilește o serie de **principii** care se impun a fi respectate în cadrul prelucrării datelor.

Printre acestea, se numără cel privind **prelucrarea datelor adecvate, relevante și limitate** la ceea ce este necesar în raport de scopurile în care sunt prelucrate (principiul reducerii la minimum a datelor), a cărui respectare se impune întrucât se are în vedere prelucrarea unui volum foarte mare de date personale la nivel național (art. 5 alin. 1 lit. c din RGPD).

Un alt principiu este cel privind prelucrarea datelor într-un mod care asigură **securitatea adecvată a datelor cu caracter personal**, inclusiv protecția împotriva prelucrării neautorizate sau ilegale și împotriva pierderii, a distrugerii sau a deteriorării accidentale, prin luarea de măsuri tehnice sau organizatorice corespunzătoare (art. 5 alin. 1 lit. f din RGPD), precum și **principiul responsabilității operatorului** (art. 5 alin. 2).

De asemenea, **art. 24** din Regulamentul 679/2016 prevede că **”Ținând seama de natura, domeniul de aplicare, contextul și scopurile prelucrării, precum și de riscurile cu grade diferite de probabilitate și gravitate pentru drepturile și libertățile persoanelor fizice, operatorul pune în aplicare măsuri tehnice și organizatorice adecvate pentru a garanta și a fi în măsură să demonstreze că prelucrarea se efectuează în conformitate cu prezentul regulament. Respectivele măsuri se revizuiesc și se actualizează dacă este necesar.”**

În plus, **art. 25** din Regulamentul (UE) 2016/679 stabilește asigurarea protecției datelor începând cu momentul conceperii și în mod implicit, respectiv asigurarea principiilor privacy by design și by default.

Prin urmare, temeiul pentru prelucrarea datelor în vederea îndeplinirii unei obligații legale trebuie să fie prevăzut în actele normative ce reglementează activitatea instituției respective în calitate de operator de date personale, iar scopul prelucrării să fie stabilit pe baza respectivului temei juridic.

În ceea ce privește dezvăluirea datelor unei persoane fizice, în jurisprudența sa, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat faptul că **”înainte de a divulga informații referitoare la o persoană fizică, instituțiile sunt ținute să pună în balanță interesul Uniunii de a garanta transparența acțiunilor sale și atingerea adusă drepturilor recunoscute prin articolele 7 și 8 din cartă. Or, nu se poate recunoaște obiectivului transparenței nicio superioritate automată asupra dreptului la protecția datelor cu caracter personal (Hotărârea Comisia/Bavarian Lager, pct 75-79), chiar dacă sunt în joc interese economice importante (Cauzele 92 și 93/09 pct. 85).**

Mai mult, punerea unui **volum mare** de date personale, fără nicio distincție, la dispoziția unui **număr potențial foarte mare de persoane, fără instituirea unor condiții și garanții**, precum și un control asupra utilizării ulterioare a datelor în scopuri posibil incompatibile cu scopul inițial, reprezintă o **ingerință gravă în drepturile la viață privată și protecția datelor cu caracter personal**, astfel cum sunt garantate de art. 26 din Constituție, art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, precum și art. 7 și 8 din Carta Drepturilor Fundamentale a UE.

În ceea ce privește stabilirea prelucrării de date **printr-un act administrativ cu caracter normativ**, precizăm faptul că în jurisprudența sa (Decizia nr. 498/2018 asupra dispozițiilor din Legea nr. 95/2006 referitoare la Dosarul Electronic de Sănătate), Curtea Constituțională a statuat următoarele:

" 50. Se observă că garanții pentru asigurarea dreptului constituțional prevăzut de art. 26 **sunt cuprinse într-o hotărâre a Guvernului**, însă o asemenea manieră de reglementare **este total neadecvată, fragilizând, în mod nepermis, protecția constituțională a vieții intime, familiale și private. Practic, autoritatea administrativă poate oricând modifica standardele de garanții asociate acestui drept, prin emiterea unor acte administrative normative, cetățeanul/pacientul fiind astfel la bunul plac al autorității administrative. Or, o protecție adecvată a acestui drept este cea stabilită printr-o lege, ceea ce nu este cazul în speța de față.** În consecință, textele criticate încalcă art. 26 din Constituție.

52. Prin urmare, revine legiuitorului obligația de a reglementa garanțiile asociate dreptului la viață intimă, familială și privată. Această obligație trebuie să se materializeze prin lege, în sens de instrumentum.

55. (...) Având în vedere această situație normativă și caracterul direct aplicabil al regulamentului anterferit [Regulamentul general privind protecția datelor – subl ns.], legiuitorul trebuie să asigure o protecție specifică datelor medicale, prin stabilirea unor garanții puternice, care să ateste nivelul înalt de protecție a datelor cu caracter medical."

În același timp, în cadrul corespondenței purtate cu privire la Memorandum-ul sus-amintit, Autoritatea de Supraveghere a mai subliniat faptul că, **întrucât transmiterea datelor către alte instituții implică o prelucrare ulterioară** a datelor personale deținute de fiecare instituție și colectate inițial strict pentru îndeplinirea scopurilor deja stabilite în actele normative specifice activității fiecărei instituții, **art. 6 alin. (4) din RGPD instituie exigența compatibilității între scopul inițial al prelucrării și cel ulterior, care trebuie să se reflecte în dreptul intern aplicabil operatorului, pentru a se institui garanții adecvate protejării drepturilor persoanelor vizate.**

Pe de altă parte, în Memorandum-ul anterior menționat se preciza că Ministerul Educației și Cercetării deține deja o serie de registre la nivel național cu informații ce reflectă "parcursul educațional al unei persoane prin interconectarea sistemelor de gestiune informațională din sectorul educațional" și colaborează cu Consiliul Național de Statistică și Prognoză a Învățământului Superior (CNSPIS). Acesta din urmă, așa cum se precizează și în memorandum, "are ca atribuții principale elaborarea și actualizarea permanentă a indicatorilor de monitorizare a învățământului superior și prognoza evoluției acestuia în raport cu dinamica pieței muncii" și "publică anual datele corespunzătoare acestor indicatori."

Prin urmare, **în sectorul educațional există deja mecanisme legale prin care se poate urmări parcursul educațional al unei persoane, dar și prin care se poate monitoriza**

învățământul superior și prognoza evoluția acestuia în raport de dinamica pieței muncii, în baza dispozițiilor legale exprese în vigoare.

În ceea ce privește mențiunile din **art. 5 lit. q) din HG nr. 369/2021** privind încheierea unui **protocol** cu Inspekția Muncii pentru acordarea accesului MEN la informațiile din REVISAL, reliefăm faptul că este necesară respectarea exigențelor RGPD mai sus enunțate și a regulilor statuate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene exprimate în jurisprudența incidentă, respectiv Cauza Bara împotriva României (C-201/14).

În această cauză instanța UE a statuat faptul că, în ceea ce privește **baza legală a transmiterii unor date personale între diverse entități publice, "modalitățile de efectuare a transmiterii acestor informații au fost elaborate nu prin intermediul unei măsuri legislative, ci prin intermediul Protocolului din 2007 încheiat între ANAF și CNAS, care nu ar fi făcut obiectul unei publicări oficiale."** (pct. 40).

Totodată, Curtea a reținut că **"În aceste împrejurări, nu se poate considera că sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 13 din Directiva 95/46 pentru ca un stat membru să poată deroga de la drepturile și obligațiile care decurg din articolul 10 din această directivă."** (pct. 41).

În acest context, subliniem că hotărârea instanței europene se aplică **mutatis mutandis tuturor situațiilor în care autoritățile și instituțiile publice încheie protocoale între ele sau cu alte entități, în plus față de cerința legalității prelucrării menționată mai sus, conform art. 5 și 6 RGDP.**

Față de cele de mai sus, raportat la condițiile de legitimitate și principiile prelucrării datelor cu caracter personal, având în vedere scopul prelucrării preconizat, de acces la baza de date gestionată de altă instituție publică, cu domeniu de activitate diferit de cel al Ministerului Educației Naționale, Autoritatea de Supraveghere apreciază că măsurile urmărite de legiuitor trebuie să fie în concordanță cu principiile și garanțiile instituite de Regulamentul general privind protecția datelor și jurisprudența relevantă.

Cu deosebită considerație,

Ancuța Gianina OPRE,

Domnului Ciprian BUCUR
Secretar General
Senatul României